

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH
RESPUBLIKA ILMIY-METODIK
MARKAZI

MAVZU: Innovatsion baholash metodlari o'quvchilarning bilim darajasiga ta'siri va an'anaviy baholash tizimidan ustunligi

Muallif: Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), J.A. Abdusalilov

YOSH OLIMLAR VA TADQIQOTCHILAR MAKTABI

Toshkent-2026 >

*“Raqamli ta'lim davrida
an'anaviy baholash
usullari yangi avlod
talablariga endi javob
bermayapti.”*

Xalqaro tadqiqotlar (PISA, TIMSS) ta'lim sifatini baholash mezonlarini qayta ko'rib chiqishni talab qilmoqda.

Baholash tizimi: dolzarblik va mohiyati

1

Globalashuv ta'siri

XXI asr ta'lim globalashuvi va raqamli transformatsiya jarayonlari yangi yondashuvlarni taqozo etmoqda

2

Bilim hajmi o'sishi

Bilimlar hajmining tez sur'atlarda ortishi fonida sifat nazoratini samarali saqlab qolish zarurati

3

Sifat kafolati vositasi

Baholash tizimi — ta'lim sifatini boshqarishning eng asosiy va markaziy vositasi hisoblanadi

Ikki paradigma

AN'ANAVIY VA INNOVATSION BAHOLASH TIZIMLARI

AN'ANAVIY

- Faqat yakuniy natijani o'lchaydi
- Yodlashga asoslangan fikrlash
- Bir martalik, yakuniy nazorat
- Yuqori stress darajasini beradi

VS

INNOVATSION

- Jarayon va natijani birga baholaydi +
- Tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi +
- Uzluksiz, formativ nazorat +
- Qiziqish va ishtiyoqni oshiradi +

02

Innovatsion baholash metodlari

4 ta asosiy yondashuv
zamonaviy ta'lim amaliyotida

01

Formativ baholash

Jarayon davomida uzluksiz nazorat va tezkor fikr-mulohaza berish orqali o'qitishni real vaqtda yo'naltirish

02

Portfolio baholash

O'quvchi ishlari to'plami asosida vaqt o'tishi bilan rivojlanish dinamikasini kuzatish

03

Loyiha asosidagi baholash

Amaliy ko'nikmalarni real hayotiy vaziyatlarda sinab ko'rish va qo'llash imkonini beradi

04

Raqamli/adaptiv baholash

Sun'iy intellekt asosida har bir o'quvchiga individuallashtirilgan test tizimlarini taqdim etadi

Bilim darajasiga ta'sir

INNOVATSION BAHOLASH QO'LLANILGAN SHAROITLARDA KUZATILGAN TENDENSIYALAR

↑
**25–
30%**

O'zlashtirish darajasining
oshishi

↑
40%

O'quvchi motivatsiyasining
o'sishi

↑
35%

Chuqur tushunish
ko'rsatkichi

↓
20%

Imtihon stressining
pasayishi

“Formativ va loyiha asosidagi baholash usullarini qo'llagan sinflarda o'quvchilarning o'quv jarayoniga faol jalb etilishi sezilarli darajada yuqori bo'ladi.”

Joriy etish yo'lidagi to'siqlar

01	O'qituvchilar tayyorgarligi yetishmasligi	→	Maxsus malaka oshirish kurslari va trening dasturlarini joriy etish
02	Texnik infratuzilma cheklovlari	→	Bosqichma-bosqich raqamlashtirish va zarur jihozlar bilan ta'minlash
03	Baholash mezonlarining noaniqligi	→	Aniq va shaffof baholash rubrikalarini ishlab chiqish
04	An'anaviy usullarga moyillik	→	Pilot loyihalar orqali samaradorlikni amalda isbotlash

XULOSA

Baholash — nazorat vositasidan rivojlantiruvchi kuchga aylanishi kerak

Innovatsion baholash o'quvchining chuqur tushunishi va motivatsiyasini sezilarli oshiradi

Aralash model (an'anaviy + innovatsion) hozirgi sharoitlar uchun optimal yechim

O'qituvchilar tayyorgarligi — muvaffaqiyatli joriy etishning asosiy sharti

Tadqiqotchilar uchun yo'nalish: mahalliy modellarni ishlab chiqish

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!

<https://raqamlitalim.trm.uz/yosholim>

